

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä esityispalveluista

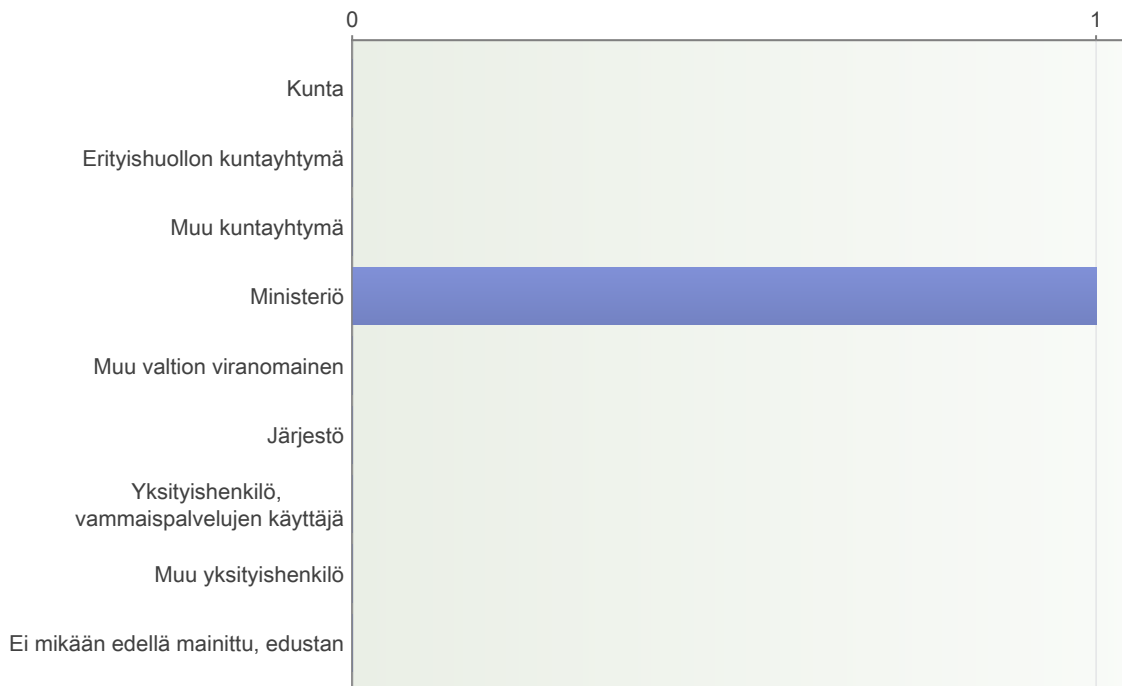
1. 1. Vastaajan taustatiedot

Vastaajien määrä: 1

Etunimi	Sukunimi	Sähköposti	Organisaatio, jota vastaus edustaa	Mahdollinen tarkennus
Toni	Piispanen	toni.piispanen@minedu.fi	Opetus- ja kulttuuriministeriö	

2. 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 3. 1 §:ssä säädetään lain läpileikkaavista periaatteista. Kattaako säännös vammaispalveluille asetetut tavoitteet?

Vastaajien määrä: 1

4. 4. Muita huomioita 1 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää säännöstä pääsääntöisesti hyvänä mutta toivoo säännöksen kolmannen kohdan muuttamista muotoilultaan siten, että "edistää" sana poistetaan ja tilalle laitetaan vahvempi muotoilu, kuten "edellytysten luominen". Nyt esitetty muoto ei tue YK:n yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan artiklan 1 kansallisvaltiolle asettamia vaatimuksia siitä, että kaikille vammaisille henkilöille tulee taata täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikki ihmisoikeudet ja perusvapaudet. Lausunnoilla olevassa hallituksen esityksessä käytetään termejä erityisen tuen tarve tai erityisen tuen tarpeessa oleva henkilö. Perusopetuslain (628/1998) erityisopetusta ja oppilaalle annettavaa muuta tukea koskevat, uudistetut säännökset tulivat voimaan vuonna 2011. Muutoksen myötä oppimisen tukea vahvistettiin siten, että opetuksen yhteydessä annettavaa yleistä tukea vahvemmat tukimuodot ovat tehostettu tuki ja erityinen tuki. Oppilaalle, joka tarvitsee pidempikestoista ja laajempaa tukea annetaan tehostettua tukea tai, tehdään erityisen tuen päätös, jossa määrätään oppilaan opetuksen järjestämisestä ja hänen tarvitsemistaan tukipalveluista. Opetus- ja kulttuuriministeriö muistuttaa, että oppivelvollisuusikäisten henkilöiden eri hallinnonalojen palveluita suunniteltaessa ja tarkasteltaessa kiinnitettäisiin erityistä huomiota eri lainsäädännön nojalla annettavien tuen muotojen termien tarkkamutoiseen käyttämiseen. Perusopetuslaissa säädetään oppimisen ja koulunkäynnin tuesta. Esityksen yleisperusteluissa sivulla 21 viitataan lukiolain 29 a §:n osalta vanhaan säännökseen. Ks. 30.12.2013/1289 ja HE 67/2013 vp.

5. 5. Onko 2 §:n perusteella selvää, missä tilanteissa sovelletaan erityislakia?

Vastaajien määrä: 1

6. 6. 2 §:n 3 momentissa säädetään soveltamisalan rajauksesta.

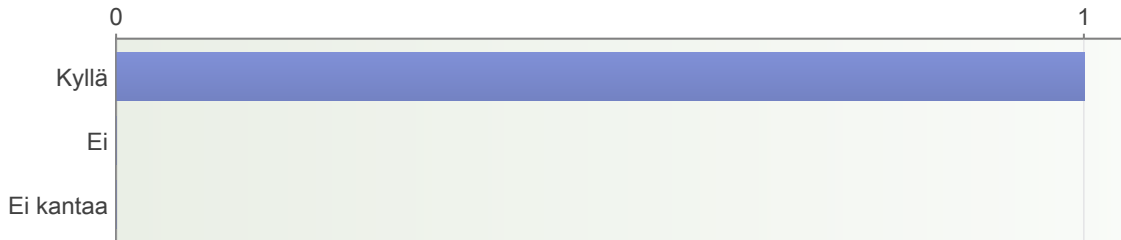
Onko rajausta selkeä?

Vastaajien määrä: 1

7. Onko rajausta tarpeellinen?

Vastaajien määrä: 1

8. 7. Muita huomioita 2 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Opetus- ja kulttuuriministeriö tuo lausunnossaan esiin, että varhaiskasvatuksen järjestämisen näkökulmasta vammaislakia koskevassa hallituksen esityksen luonnoksessa ei ole riittävän selkeästi määritelty, mitkä palvelut lapsi saisi jatkossa vammaislain nojalla ja toisaalta mitkä palvelut tulisi järjestää varhaiskasvatustilain nojalla. Missä tilanteissa esimerkiksi lapsi voisi edelleen saada ilmaisen kuljetuksen varhaiskasvatukseen vammaislain nojalla tai milloin lapsi voisi saada vammaislain palveluna henkilökohtaisen avustajan? Varhaiskasvatustilain kautta saaduissa palveluissa on tällä hetkellä suurta kuntakohtaista vaihtelua eikä varhaiskasvatustilain turvaa riittävästi lapsille oikeutta saada tarvitsemaansa tukea yhtenäisin perustein.

Kehitysvammalain mukainen erityishuolto-ohjelma korvautuisi ehdotetun lain ja sosiaalihuoltolain säännösten mukaisella palvelutarpeen arviointia, asiakassuunnittelua ja päätöksentekoa koskevalla sääntelyllä. Esityksen yleinen tavoite yhtenäistää vammaisia koskevaa lainsäädäntöä ja palveluista perittäviä maksuja on sinänsä kannatettava varhaiskasvatustilain näkökulmasta. Erityishuolto-ohjelman poistuminen aiheuttaa kuitenkin huolen siitä, tulevatko kehitysvammaiset lapset jatkossa saamaan yhtäläillä tarvitsemansa palvelut varhaiskasvatustilain, kun he ovat saaneet erityishuolto-ohjelman turvin. Palvelut myös muuttuvat näille lapsille maksullisiksi, mikä voi aiheuttaa lasten osallistumismahdollisuuksien heikkenemistä joissain tapauksissa. Kuntien käytännöt myöntää helpotuksia asiakasmaksuista tai jättää perimättä asiakasmaksuja vaihtelevat.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää, että esityksen perusteluissa tulisi selkeämmin kuvata, mitä palveluita vammaiset lapset voivat edelleen saada terveydenhuollon lainsäädännön turvin. Esimerkiksi onko vammaisilla lapsilla edelleen oikeus saada kaikki tarvitsemansa apuvälineet myös terveydenhuollon säännösten kautta? Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö tuo esiin, että kun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut siirtyvät maakuntauudistuksen myötä maakuntien järjestämisvastuulle, on tärkeä tietää ja määritellä tarkasti, minkä tahon vastuulla vammaisten lasten palveluiden ja tuen järjestäminen on ja mikä taho vastaa näiden palveluiden ja tukitoimien kustannuksista.

Yksityiskohtaisissa perusteluissa on ansiokkaasti otettu esille asiakkaan yksilöllinen elämäntilanne ja sen edellyttämä yksilöllinen harkinta.

Rajaukset ovat perusteltuja ja opetus- ja kulttuuriministeriö muistuttaa, että julkisella vallalla on velvollisuus tarvittaessa turvata positiivisella erityiskohtelulla vaikean vamman tai sairauden johdosta, vammaisen kansalaisen perus- ja sosiaalisten oikeuksien toteutuminen. Velvoitteella turvataan tosiasiallista yhdenvertaisuutta ja ehkäistään muodollista yhdenvertaisuutta.

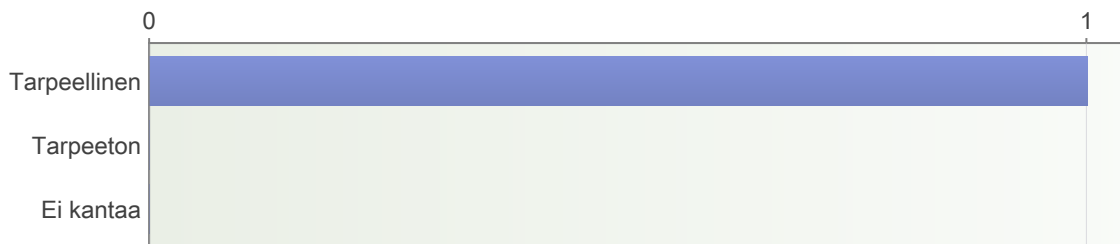
3§ Määritelmät

Opetus- ja kulttuuriministeriö kiinnittää huomiota nuoren henkilön määritelmään. Nuorisolain mukaan nuorilla tarkoitetaan alle 29-vuotiaita, mikä poikkeaa sosiaalihuoltolain määritelmästä.

9. 8. Arvioi momenttien tarpeellisuutta lain soveltamisen kannalta.

Palvelutarpeen arviointi sekä palvelujen suunnittelu, toteuttaminen ja toteutumisen seuranta on tehtävä yhteistyössä vammaisen henkilön ja sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000, jäljempänä asiakaslaki) 9 ja 10 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vammaisen henkilön ja hänen laillisen edustajansa taikka omaisen tai muun läheisen kanssa.

Vastaajien määrä: 1

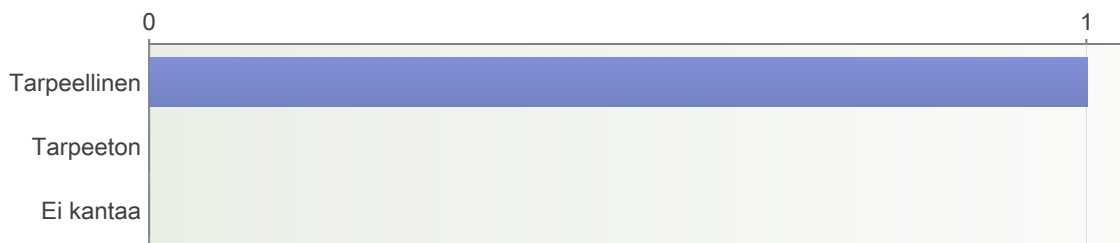
10. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä. Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

11. Vammaisen henkilön osallistumista on tuettava hänen toimintakykynsä, ikänsä ja elämäntilanteensa edellyttämällä tavalla. Vammaisen henkilön on voitava käyttää hänelle soveltuvaa viestintä- ja kommunikointikeinoa ja häntä on tarvittaessa tuettava tiedon saannissa, oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa sekä oman tahdon toteuttamisessa.

Vastaajien määrä: 1

12. Lapsen ja nuoren mielipiteen selvittämisestä säädetään sosiaalihuoltolain 32 §:ssä. Lapselle ja nuorelle on järjestettävä riittävä apu ja tuki tiedonsaantiin, kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen.

Vastaajien määrä: 1

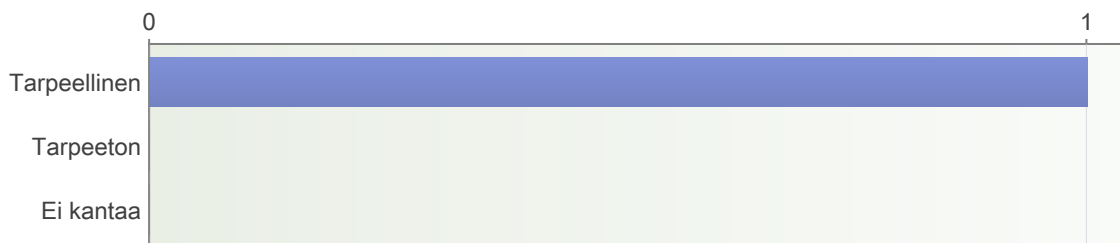
13. 9. Muita huomioita 4 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Opetus- ja kulttuuriministeriö tähdentää julkisen vallan velvollisuutta toteuttaa positiivista erityiskohtelua jonka kautta vammaiset henkilöt asetetaan tosiasiallisesti yhdenvertaiseen asemaan muiden kanssa. Näin vammaisen henkilö voi osallistua ja vaikuttaa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti. Julkisella vallalla on velvollisuus tämän toteuttamiseen.

14. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä. Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

15. Vammaisen henkilön palvelutarpeen arvioinnista säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 ja 37 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

16. Asiakassuunnitelman tekemisestä ja omatyöntekijästä säädetään sosiaalihuoltolain 39 ja 42 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

17. Palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman yhteydessä tehtävässä monialaisessa yhteistyössä ja palvelujen yhteensovittamisessa noudatetaan, mitä sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään.

Vastaajien määrä: 1

18. 11. Muita huomioita 5 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen 5 §:ssä säädetään palvelutarpeen arvioinnista ja asiakassuunnitelmasta ja 6 §:ssä säädetään päätöksenteosta ja palvelujen toteuttamisesta.
Perusteluissa todetaan, että lähtökohtana olisi, että kaikille vammaisille henkilöille, jotka tarvitsevat vamman tai sairauden aiheuttaman toimintarajoitteen vuoksi ehdotetun lain mukaisia palveluja, laadittaisiin sosiaalihuoltolain 39 §:n mukainen asiakassuunnitelma. Yksi suunnitelma kattaisi sekä sosiaalihuoltolain että tämän lain ja tarvittaessa muiden lakien perusteella toteutettavat palvelut.
Edelleen perusteluissa todetaan, että erityisesti vammaisten lasten ja nuorten osalta on tärkeää, että monialaisessa yhteistyössä arvioidaan varhaisessa vaiheessa eri vaihtoehtoja palvelujen tai tukitoimien osalta. Sosiaalityöntekijän olisi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa oltava yhteydessä muihin viranomaisiin ja toimijoihin esimerkiksi sivistystoimessa, varhaiskasvatuksessa tai opetustoimessa. Tarvittaessa sosiaalityöntekijän olisi hankittava asiantuntemusta ja osaamista lastensuojelusta tai psykologian tai lääketieteen asiantuntijoilta. Jos lapsen tai nuoren palvelujen tarpeen arviointi ja niihin vastaaminen edellyttäisi edellä mainittujen tahojen palveluja, olisivat nämä tahot velvollisia osallistumaan pyynnöstä lapsen tai nuoren palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen ja asiakassuunnitelman laatimiseen. Yhteistyöhön muiden tahojen kanssa vaaditaan lapsen tai nuoren huoltajan suostumus. Asiakastietojen luovuttamisesta säädetään sosiaalihuollon asiakaslaissa. Yhteensovitus asiakkaan muiden palvelujen kanssa on tehtävä aina, kun se on tarpeen asiakkaan edun mukaisen palvelujen kokonaisuuden muodostamiseksi.
Nämä ovat tärkeitä periaatteita, mutta opetus- ja kulttuuriministeriö tuo huolena esiin sen, että miten nämä tavoitteet toteutuvat käytännössä, kun sote-palvelut ovat maakunnan vastuulla ja varhaiskasvatuksen palveluista vastaavat kunnat. Yksityiskohtaisissa perusteluissa 6 §:n kohdalla pitäisi aukaista myös vammaisen lapsen mahdollisuutta osallistua varhaiskasvatukseen ja miten maakunnan ja kuntaan jäävien palveluiden järjestäminen tulisi toteuttaa, jotta palvelut muodostavat selkeän kokonaisuuden. Vammaisten lasten osalta huomiota tulisi kiinnittää myös esiopetuksen järjestämiseen. Esiopetusta järjestetään pääsääntöisesti päiväkodeissa, jolloin sovellettavaksi tulevat perusopetuslain ohella myös varhaiskasvatuslain säännökset siltä osin, kun lapsi on esiopetuksen ohella myös varhaiskasvatuksen piirissä. Näiden eri säännösten yhteensovittaminen käytännön toiminnan järjestämisessä voi olla haasteellista ja perusteluissa voisi olla hyvä hieman kuvata esiopetuksessa olevan lapsen vammaispalveluiden toteuttamista.
Henkilökohtainen avun myöntäminen vammaispalvelulain mukaisesti myös kansanopistojen vapaan

sivistystyön pitkäkestoisissa koulutuksissa. Vammaispalvelulain mukaisella henkilökohtaisella avulla tarkoitetaan vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avustamista kotona ja kodin ulkopuolella työssä ja opiskelussa. Säännöksessä tarkoitettuna opiskeluna pidetään sellaista opiskelua, joka johtaa jonkin tutkinnon tai ammatin saavuttamiseen tai vahvistaa vaikeavammaisen henkilön ammattitaitoa sekä parantaa hänen mahdollisuuksiaan työllistyä. Myös kansanopistot järjestävät vapaan sivistystyön koulutuksena sellaista koulutusta, jonka voidaan katsoa olevan ammatin saavuttamiseen johtavaa tai parantavan valmiuksia tällaiseen opiskeluun tai vahvistavan vammaisen henkilön ammattitaitoa sekä parantavan hänen mahdollisuuttaan työllistyä ja täyttää siten vammaispalvelulain henkilökohtaista apua koskevan opiskelun määritelmän. Säännöstä on kuitenkin tulkittu siten, ettei vapaan sivistystyön lain mukainen koulutus voi tulla kyseeseen säännöksessä tarkoitettuna opiskeluna. Opiskelijoiden yhdenvertaisuuden vuoksi tulisi selvittää, voitaisiinko henkilökohtaista apua myöntää vammaispalvelulain mukaisesti opiskeluun myös kansanopistojen vapaan sivistystyön pitkäkestoisissa koulutuksissa, jotka ovat verrattavissa ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa säädettyyn työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen. Siltä osin kun kansanopistojen koulutus täyttää vammaispalvelulain henkilökohtaista apua koskevassa säännöksessä tarkoitettua opiskelun kriteerit (johtaa jonkin tutkinnon tai ammatin saavuttamiseen tai vahvistaa vaikeavammaisen henkilön ammattitaitoa sekä parantaa hänen mahdollisuuksiaan työllistyä) opiskelun määritelmän laajentamista myös kansanopistojen vapaan sivistystyön (pitkäkestoiseen) koulutukseen tulisi arvioida vammaislainsäädännön uudistamisen yhteydessä.

Kansanopistojen koulutus on vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaan kokopäiväistä ja siihen voi esimerkiksi saada opintotukilain (65/1994) mukaista opintotukea, jos muut tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät. Opiskelijaksi ottamisen perusteista ammatillisessa peruskoulutuksessa annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (4/2013) mukaan hakutilanteessa kansanopiston lukuvuoden mittaisesta linjasta saa myös kuusi lisäpistettä samalla tavalla kuin seuraavista koulutuksista: vähintään 1 100 tunnin laajuinen perusopetuksen lisäopetus, vähintään 20 opintoviikon laajuinen ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus, vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus, maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus tai muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävä kotitalousopetus, vähintään 30 osaamispisteen laajuinen ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu valmentava koulutus tai vähintään 25 kurssia sisältävän maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävä lukiokoulutukseen valmistava koulutus. Kansanopistojen vapaan sivistystyön koulutusta ei näin ollen voida pitää samalla tavalla harrastusluonteisena kuin esimerkiksi kansalaisopistojen järjestämää koulutusta.

19. 12. Arvioi seuraavia päätöksentekoon ja palvelujen toteuttamiseen liittyviä väittämiä.

Vastaajien määrä: 1

	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Päätöksentekoon liittyvä sääntely on riittävä.	0	0	1	1	3
Päätösten toimeenpanon sääntely on riittävä.	0	0	1	1	3
Palvelujen laadun määrittämisen ja arvioinnin sääntely on riittävä.	0	0	1	1	3
Lasten ja nuorten huomioon ottamisen sääntely on riittävä.	0	0	1	1	3
Yhteensä	0	0	4	4	3

20. 13. Muita huomioita 6 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- YK:n yleissopimus vammaisten oikeuksista edellyttää vammaisten henkilöiden kuulemista heitä koskevia asioita päätettäessä (4 artikla). Myös vammaispalvelulainsäädäntö sekä sote –lainsäädäntö edellyttävät asiakaslähtöistä, yksilöllistä ja asiakasta kuulevaa menettelyä päätöksenteossa sekä palvelujen toteuttamisessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö toivoo tarkennuksia vammaispalvelulakiin siihen, miten vammaisen kuulemismenettely toteutetaan.

21. 14. Täydentääkö säännös asianmukaisesti ehdotetussa laissa säädettyjä muita erityispalveluja?

Ei vastauksia.

22. 15. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista valmennusta ja tukea koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) tai muun lain säännöksiä? (Esim. sosiaalihuoltolain 17 §:n mukaista sosiaalista kuntoutusta koskevaa säännöstä)?

Ei vastauksia.

23. 16. Muita huomioita 8 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

24. 17. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

25. 18. Huomioita 9 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Opetus- ja kulttuuriministeriö näkee tärkeänä vammaisten yhdenvertaisen osallistumisen vapaa-aika ja kulttuuritoimintaan. Vammaisille on taattava riittävä henkilökohtainen apu näiden toteuttamiseksi. Lakiluonnoksen 9 §:ssä säädetystä henkilökohtaisesta avusta ei käy ilmi, voiko esimerkiksi varhaiskasvatuksessa oleva lapsi saada vammaislain nojalla henkilökohtaista apua varhaiskasvatukseen.

26. 19. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

27. 20. Huomioita 10 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

28. 21. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

29. 22. Huomioita 11 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

30. 23. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

31. 24. Huomioita 12 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

32. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä ehdotetun lain mukaisena palveluna.

Ei vastauksia.

33. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä lastensuojelulain mukaisena avohuollon sijoituksena ilman huostaanottoa.

Ei vastauksia.

34. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä sekä ehdotetussa laissa että lastensuojelulaissa siten, että ehdotettu laki on ensisijainen.

Ei vastauksia.

35. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi tehtävä ilman huostaanottoa avohuollon sijoituksena myös pidemmäksi aikaa.

Ei vastauksia.

36. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi aina tehtävä lastensuojelulain periaatteiden ja säännösten mukaisesti.

Ei vastauksia.

37. 26. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin liittyen tilanteisiin, joissa lapsi asuu erossa vanhemmistaan tai huoltajistaan?

Vastaajien määrä: 1

- Laissa vammaisuuden perusteella järjestettävistä erityispalveluista 13 §:ssä esitetään säädettäväksi lapsen asumisesta muualla kuin oman perheen kanssa. Suomessa vakituisesti asuvalla henkilöllä tulee olla kotikuntalain (1994/2001) mukaan määräytyvä kotikunta ja siellä asuinpaikka. Asuinpaikan perusteella määräytyvät monet asiat. Näitä ovat esimerkiksi varhaiskasvatuspaikka ja lähikoulu. Opetus- ja kulttuuriministeriö kiinnittää huomioita siihen, että lapsen asumista suunnitellessa ja järjestettäessä tulee aina huomioida oppivelvollisuusikäisen lapsen oppivelvollisuuden suorittamisen turvaaminen. Perusopetuslain (628/1998) 4 §:n 1 momentin mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Perusopetuslain 6 § 2 momentin mukaisesti kunta osoittaa oppivelvolliselle lähikoulun. Säännös ilmentää lähikouluperiaatetta eli sitä, että oppilaalla on oikeus käydä lähikouluun. Perusopetuslain 28 §:n 2 momentin mukaan oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kouluun kuin lähikouluunsa. Perusopetuslain 32 §:n mukaan oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, mikäli koulumatka on viittä kilometriä pidempi. Oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, jos matka oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioon ottaen olisi oppilaalle liian vaikea, rasittava tai vaarallinen. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. Jos oppilas on hakeutunut muuhun kuin kunnan osoittamaan lähikouluunsa, voidaan 32 §:n 3 momentin nojalla oppilaaksi oton edellytykseksi asettaa, että oppilaan huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Pääsääntöisesti muuta kuin lähikoulua käyvät oppilaat eivät saa ilmaista koulukuljetusta. Perusopetuslaki sisältää tiettyjä rajattuja poikkeuksia opetuksen järjestämisestä muille kuin kunnan alueella asuville oppivelvollisille oppilaille. Perusopetuslain 4 a §:n mukaan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunta on kuitenkin velvollinen järjestämään sairaalassa potilaana olevalle oppilaalle opetusta siinä määrin kuin se hänen terveytensä huomioon ottaen on mahdollista. Sijoitettujen lasten opetuksen järjestämisen rahoituksen osalta opetus- ja kulttuuriministeriö täsmensi lainsäädäntöä vuonna 2013 (HE 66/2013 vp). Muutoksen myötä kuntien valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 41 §:n mukainen kunta, joka on lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla sijoitetun esi- tai perusopetusta saavan oppilaan kotikunta opetuksen aikana, on velvollinen maksamaan opetusta järjestävälle kunnalle (sijoituskunnalle) tai muulle luvan saaneelle opetuksen järjestäjälle keskimääräisten laskennallisten päiväkustannusten lisäksi myös oppilaan esi- tai perusopetuksesta aiheutuneet muut kustannukset. Esitetyn 13 §:n yksityiskohtaisista perusteluiden mukaisesti vammaisen lapsen asumisen järjestäminen ehdotetun säännöksen mukaisesti olisi vapaaehtoinen sosiaalipalvelu. Yksityiskohtaisista perusteluista ei käy selkeästi ilmi, että, mikä pituisesta asumisesta säännöksessä on kyse ja tuleeko lapsen mahdollisesti uudesta asuinkunnasta myös lapsen kotikunta. Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää, että sosiaali- ja terveysministeriö kiinnittää lainvalmistelussa huomiota siihen, että tällä hetkellä opetustoimen lainsäädäntö ei sisällä kunnan perusopetuksen järjestämisvelvollisuutta oppivelvollisuusikäisille, jotka oleskelevat kunnassa vammaisuuden perusteella järjestettävistä erityispalveluista annetun lain tai sosiaalihuoltolain säännösten nojalla, ellei kunta ole oppilaan kotikuntalain mukainen asuinkunta. Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää, että sosiaali- ja terveysministeriö informoi ministeriötä lausuntokierroksen jälkeen siitä, mitä mahdollisia muutoksia esitettyyn 13 §:än tai sen perusteluihin on suunnitteilla. Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää, että sosiaali- ja terveysministeriö yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa varmistaa, että vammaisuuden perusteella järjestettävistä erityispalveluista annetun lain 13 §:n mukaisesti oppivelvollisuusikäisen lapsen asumista järjestettäessä turvataan myös oppivelvollisuuden suorittaminen. Tavoitteena on, että Suomen perustuslain (731/1999) 16 § 1 momentin

mukainen perusoikeus saada perusopetusta toteutuu myös vammaisuuden perusteella järjestettävien erityispalveluista annetun lain 13 §:n piiriin kuuluvien lasten osalta yhdenvertaisesti.

38. 27. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

39. 28. Huomioita 14 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

40. 29. Onko lyhytaikainen huolenpito tarpeellinen palvelu?

Ei vastauksia.

41. 30. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista lyhytaikaista huolenpitoa koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) säännöksiä (esim. SHL:n 19 §:n mukaista kotipalvelua koskevaa säännöstä) tai omaishoidon tuesta annettua lakia?

Ei vastauksia.

42. 31. Huomioita 15 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

43. 32. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

44. 33. Huomioita 16 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

45. 34. Turvaako säännös vammaisen henkilön liikkumisen?

Vastaajien määrä: 1

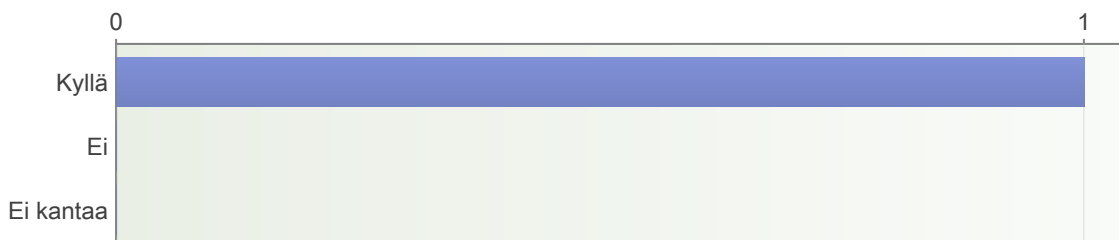
46. 35. Muita huomioita 17 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Opetus- ja kulttuuriministeriö huomauttaa säädöksen olevan epäselvä suhteessa sosiaalihuoltolaissa säädettyyn liikkumisen tukeen. Epäselvää on myös se millä perusteella lain valinta tehdään asiakkaalle sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain välillä.
Selvitysten mukaan (Toteutuuko liikkumisen vapaus? Kuntoutussäätiö 2014) julkinen liikenne ei pysty vastaamaan vaikeimmin vammaisten liikkumisen tarpeisiin.
Lakiluonnoksen 17 §:ssä säädetystä liikkumisen tuki ja palveluista ei käy riittävän selkeästi ilmi, voiko säännös tulla sovellettavaksi myös varhaiskasvatuksen osalta.
Lapsivaikutusten arvioinnissa voisi olla hyvä tuoda selkeämmin esiin, että erityishuolto-ohjelman poistuminen aiheuttaa sen, että varhaiskasvatuksen palvelut ovat jatkossa maksullisia kehitysvammaisille lapsille ja tämä saattaa aiheuttaa joillekin perheille ongelmia ja heikentää joidenkin lasten mahdollisuuksia osallistua varhaiskasvatukseen. Myös kuljetuspalveluiden osalta olisi tärkeä pyrkiä arvioimaan sitä, mitä muutoksia erityishuolto-ohjelman lakkauttamisesta seuraa varhaiskasvatukseen osallistumisen osalta. Voiko esimerkiksi kuljetuspalveluiden muutos heikentää lasten mahdollisuutta osallistua varhaiskasvatukseen.
Esityksestä olisi kaivannut tarkempaa kuvausta siitä, miten varhaiskasvatuksessa järjestettävä tuki ja vammaislain kautta saatava tuki tulisi yhteen sovittaa ja miten tämä yhteensovittaminen paikallistasolla tehtäisiin. Varhaiskasvatustilain 7 a §:n nojalla jokaiselle lapselle tulee laatia lapsikohtainen varhaiskasvatussuunnitelma. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen voivat osallistua lapsen kehitystä ja oppimista tukevat muut viranomaiset, asiantuntijat ja muut tarvittavat tahot.
Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää toiveen, että sen toimialaan liittyviä erityiskysymyksiä voitaisiin käydä virkamiestasolla yhteistyössä läpi ja tarvittaessa ministeriö on valmis auttamaan epäselvien kohtien muotoilussa.

47. 36. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

48. 37. Huomioita 18 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Opetus- ja kulttuuriministeriö huomauttaa säädöksen olevan epäselvä suhteessa sosiaalihuoltolaissa säädettyyn liikkumisen tukeen. Epäselvää on myös se millä perusteella lain valinta tehdään asiakkaalle sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain välillä.
Opetus ja kulttuuriministeriö pitää erityisen tärkeänä vammaislain uudistamisen yhteydessä pidetään huoli vammaisten mahdollisuuksista osallistua kulttuurielämään, virkistys- ja vapaa-ajantoimintaan sekä liikuntaan ja urheiluun. Vammaisliikkujan liikuntaan liittyy paljon tukitoimia, joihin vammaispalvelut voivat merkittävästi vaikuttaa. Näitä ovat mm. avustajien tarpeellinen tuntimäärä liikuntaan, liikuntaan tarvittavien apuvälineiden myöntäminen, tarvittavien kuljetuspalveluiden järjestäminen. Vammaisille suunnattu liikuntatoiminta edistää vammaisten henkilöiden elämisen laatua merkittävästi ja opetus- ja kulttuuriministeriö toivoo vammaispalvelulakiin selkeitä myönnytyksiä liikunnallisten apuvälineiden myöntämiseksi.

49. 38. Huomioita 19 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Opetus ja kulttuuriministeriö pitää erityisen tärkeänä vammaislain uudistamisen yhteydessä pidetään huoli vammaisten mahdollisuuksista osallistua kulttuurielämään, virkistys- ja vapaa-ajantoimintaan sekä liikuntaan ja urheiluun. Vammaisliikkujan liikuntaan liittyy paljon tukitoimia, joihin vammaispalvelut voivat merkittävästi vaikuttaa. Näitä ovat mm. avustajien tarpeellinen tuntimäärä liikuntaan, liikuntaan tarvittavien apuvälineiden myöntäminen, tarvittavien kuljetuspalveluiden järjestäminen. Vammaisille suunnattu liikuntatoiminta edistää vammaisten henkilöiden elämisen laatua merkittävästi ja opetus- ja kulttuuriministeriö toivoo vammaispalvelulakiin selkeitä myönnytyksiä liikunnallisten apuvälineiden myöntämiseksi.

50. 39. Huomioita 3 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

51. 40. Huomioita 4 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

52. 41. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin lakiesitykseen liittyen?

Ei vastauksia.